

JERZY MICHAŁ
BRALCZYK OGÓREK...
...KIEŁBASA i SZNUREK

Spis treści

WSTĘP,

czyli o co nam chodzi 5

ROZDZIAŁ I

Genesis? A skąd! 9

Na początku musi być Jurek * Wołacz obraźliwy nie przez przypadek * Język od kuchni
* Ogórek a sprawa niemiecka * Z czego się bierze Bralczyk * Się w telewizji pokazali
* Wychowanie z prądem i pod prąd * Odkrywanie opcji śląskiej * Nosówki ginom
* Pociąg do chłopów – na bocznicy * Do czego się nadaje pseudonim * Nick, czyli jak być na bieżąco
* Jak się naprawdę nazywamy

ROZDZIAŁ II

Pochodzenie 29

Gdzież są, ach, niedysiejsze loka. I loki. * Jak żyć (dwa razy)? * Moniuszki są ślepe, czyli nazwa określa świadomość * Żmija i inne zawilości * Lenin skrzyżowany z Leninem * Zamieszanie z mieszkaniem * Ile Jana w Julianie? Kawalec! * Między Piłsudskim a brzegiem obwarzanka
* Kłęski śląskie, czyli Ogórki od kuchni * Ludzie czasu i ludzie przestrzeni – a gdzie jest Bralczyk?
* Kij bez początku i Polska bez końca * Dlaczego „na” Litwie i „w” Rosji * I znowu te ukryte opcje
* Bursa i miasta podupadłe * Wszystko przez Szwedów * Kraków się odcisnął * PRL, PZPR, RSW
i rozważania o wstydzie * Jak prosić o „Dobę” w pięciu egzemplarzach * Zakapiorstwo
a zakopiarstwo * Przerwa na Tetmajera * Wiecha „cz” pocziwe * Ranking regionalizmów
* Dlaczego ojczyzna? * Polskie księstwa zagraniczne * Jak ginie Bralczyk
* Ikona, czyli ściąganie jest dobre * Powrót do Jerzego

ROZDZIAŁ III

Inteligencja 61

Dowcip z inteligencją pokielbaszone * Słownik etymologiczny ideologiczny
* „Jestem uczciwy” i inne zaklęcia * Rany Żeromskiego * Jak bić dzieci i inne ulubione sadyzmy
* „Pod” zamiast „przy” i cały Sienkiewicz na nic * Podglądanie „Krzyżaków”
* Przynalownik Banaczka * Pycha, czyli znowu ta inteligencja * Chyba niespecjalnie
* Puente napiętnowana * Szczwanie inteligencją * Duszny raj słowiański * Lub, jak ci się podoba
* Ponure żarty z Dostojewskiego * Mickiewicz umiał kończyć * Tolstoj – to jest straszne
* e-ironiczne. A „Europejczyk”? * „Słowiański katolik komunista” – rzecz o tożsamości
* Literatura i pół litra tura * Chuch w narodach nie ginie

ROZDZIAŁ IV

Wiara 91

A czy ty wiesz, Czytelniku, co to jest stryj? * Sakramentalność i sakrametność
* Klecha to nie ksiądz * Czy obraz obraża tym, co wyobraża * O pożytkach płynących
ze zdrabniania, czyli gomorka ze sodomką * Odpuszczanie, odpuszczenie i odpust, choćby
niezupełny * Apostazja, Konduita i inne imiona * A łaciny żal * Chóry an(g)ielskie?
* Celownik na muszce * Po co rozbić zdanie * O przydatności przydawki
* Wyjątki nas obchodzą – iście diabelska sprawa * Władanie językiem a władza nad językiem
* Czemu służy kaleczenie * Postaci wieczoru albo postaci wieczora * Już można? Więc zaczy-
namy * Piesi i psy pogrzebane * Jak być i ptakiem, i ornitologiem * Wieloznaczność – niepewność
– propaganda – perswazja... * Pyszny profesor * Czy język się rozwija, czy zwija * Dwa razy dwa
równa się trzynastcie, czyli przekonywać z przekonaniem * Feralne ferowanie * Ile nóg mają
nieparzystokopytne * Bydlić albo nie bydlić – oto jest pytanie! * Ładne brzydkie słowa
* Warto być językoznawcą, i...!

ROZDZIAŁ V

Opowieść 131

Prawda, narracja i inne mody * Słowa na start * Klamstwo to prawda, nieprawda?
* W opowieści siła * Daj sobie słowo * Jak brzmiał Mickiewicz? * Co mówi głos zewnętrzny
* Stwórcy, twórcy i odtwarzacze * Od pauzy po aplauzy * Celebryta żeńska i nijakie, celebrytan
męski. A celebrytfanna? * Rozbiór Jaruzelskiego * Kto się ośmieli śmiać przy Macierewiczu?
* Tajemnice poliszynela, Puncha i Kaczyńskiego * Wzrost i inne więzi * Szatani czynni już
nieczynni * Giertycha dowcipy niskich lotów * Broda a oblicze świata * Zagrania Wojtyły
* Bierut i Piłsudski – agent i akcent * Jak spisano Koran * A Tusk stoi i stoi (przed opinią)
* Waga powagi, czyli jak nie przeholować * Tylko Polacy nie mają nic!

ROZDZIAŁ VI

Czas 161

Fantazje nt. fantazji * Aluzje do iluzji * Co można mówić * Rozważania pod śledzią, na czas
i na miejscu * Z wiekiem * Po co nam broda * Fikcja, czyli bliżej prawdy * Kreatorzy i aktorzy
* W roli własnej * Testament i co potem * Jak skończyć? * Dość lekki szok * Zamach to tylko
kwestia czasu * Co ładnie stoi * Wszystkie trzy błędy Bralczyka. Albo dwa * O czym milczeć
* Co nam po „h” i „ch” * Gafa grafologa * Konać z przekonaniem * Po co się pocić, czyli fizjologia
języka * Ornitolog to nieto * Charyzma, trema i co pić * Trzeba mieć gest? * Żyrafa – zwierzę
niemożliwe * Co się śni filozofom * To wie się we śnie * Śmierć – ale jakiego rodzaju?

ROZDZIAŁ VII

Kobieta 197

Słowa zaczynam, czyn – za dosłowny * Lgnąć da się lubić * By zaintonować, trzeba zaimponować,
choćby intonacją * Europroroctwa * Pociąg, który nie odjeżdża * Co to „no to” * Kobiecość hard
i soft * Balagan po Rosjanach * Tyle chaosu o nic * Jaki znak twój? Bliźnię * Skąd tu drugie
dziecko? * Uciekamy się do kobiet * Mężczyzna z żeńską końcówką * Babę lubimy za reduplikację
* Kobieta – to niedobre słowo jest * Baba z wozu i do rozładunku * Rodzaje aniołów i diabłów
* Cieleśność i ciasność, czyli co się gdzie mieści * Z której strony nas gwałcono i co z tego mamy
* Tolstoj była kobietą? * Jak one piszą * By problemu płci nie spłycić

ROZDZIAŁ VIII

Seks 233

Życie, pożycie, koperczaki i inne metafory * Sympatia: pogląd li to czy litota?
* Arbuz, kosz, polewka – dochodzenie po odmowie * Zbezczeszczenie i część, znieważenie i ciąża.
A wianek? * Aluzje do i dla uciechy * Ostatnie słowa (skrzydlate?) i słowa podsyte
* Goebbelsie, pedale, ty organie, czyli ważenie zniewagi * Mowa nienawiści i inne pogranicza

* „Zamawiam” w „innym sensie” * Lepiej kłamać czy łgać? * Jak reagować na psa urok
 * Matolek a sprawa polska * W Europie, czyli nigdzie * Gombrowicz wielkim Polakiem był.
 Ot, zaraza! * Definicja śmiechu i śmiech z definicji

ROZDZIAŁ IX

Słowo 263

Bezdzienny ojciec, czyli do czego prowadzą paradoksy * „Mówię”, że „jestem”
 * Hasło-indoktrynacja-manipulacja – obnażone * Wypaczenia – wypatrzone * Sztuka puszczenia
 mimo uszu – wyłożona * Się mam, czy tylko mniemam? * Tolerancja a tolerowanie
 * Okrucieństwa felietonistów * Słowa samobójcze, zabójcze i z łapanek * Nieco szokujący wilk cały
 * Słowo lubię nad wyraz * Jak dobrze, że jest „nie ma” * Profesor, kawa i falandyzacja prawa
 * Aaa, metaforycznie – to co innego * Jak reklama wpływa i wpływa * Mieć melodię do prozodii

POSŁOWIE,

czyli dlaczego się zaangażowali tylko na 50 procent 287